

Gehechtheidsstrategieën van zeer problematische jongeren

Onderzoek, diagnostiek en methodiek

Carlo Schuengel
Julichska Venmans
Rien van IJzendoorn
Monique Zegers

Deze uitgave werd mogelijk gemaakt door de OG Heldring Stichting en het ministerie van Justitie.

Ottho Gerhard Heldring

Gehechtheidsstrategieën van zeer problematische jongeren
Onderzoek, diagnostiek en methodiek

Carlo Schuengel, Julichska Venmans, Rien van IJzendoorn en Monique Zegers

ISBN 90 6665 7170

NUR 822

© 2006 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij het besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot Uitgeverij SWP (Postbus 257, 1000 AG Amsterdam) te wenden.

Inhoudsopgave

Inleiding en samenvatting 7

Het project 8

Aanbevelingen 14

Opzet van dit boek 17

Totstandkoming van het project 18

DEEL I : THEORIE EN ONDERZOEK

1| Wetenschappelijke kennis over gehechtheid 23

Basisaanne van de gehechtheidstheorie 24

Wat is gehechtheid? 25

Hoe ontstaat een gehechtheidsrelatie? 27

De cruciale rol van de mentale representatie van gehechtheid 28

Verband tussen gehechtheidsrepresentatie ouder en gehechtheidsrelatie met kind 32

De q-sortermethode voor het Gehechtheidsbiografisch interview 33

Betekenis van gehechtheidsrepresentaties voor gedrag van jongeren 36

Inzicht in het proces van wederzijdse beïnvloeding 40

Samenvatting 41

2| Gehechtheid bij jongeren op de OG Heldringstichting 43

Methode 44

Resultaten 52

Conclusies en discussie 63

- 3| **Conclusies en aanbevelingen 65**
Behandelingsperspectieven, -terreinen, -prognoses 66
Algemene residentiële behandelaanpak 69
Aanbevelingen 79

DEEL II : DIAGNOSTIEK EN BEHANDELING

- 4| **Diagnostiek en indicatiestelling 87**
Gebruik van het screeningsinstrument in een diagnostische procedure 88
Interpretatie van de scores van het screeningsinstrument 92
Comorbiditeit & differentiaaldiagnose 95
Interventie 98
- 5| **Richtlijnen behandeling: deactiverende gehechtheidsstrategie 99**
Interferentie met gewoon opvoeden, bijpassende opvoedingsproblemen 100
Algemene residentiële behandelaanpak 101
Thema's, doelen, aanpak en fasering 106
- 6| **Richtlijnen behandeling: hyperactiverende gehechtheidsstrategie 113**
Interferentie met gewoon opvoeden, bijpassende opvoedingsproblemen 113
Algemene residentiële behandelaanpak 114
Thema's, doelen, aanpak en fasering 120

APPENDICES

- A| **Het screeningsinstrument gebruiken 131**
- B| **Betrouwbaarheid en validiteit 137**
- C| **Observatielijsten 143**
- D| **Dutch Forensic Staff-Patient Inventory 147**
- E| **Psychological Availability and Reliance on Adult (PARA) 155**
- F| **Literatuurlijst 165**